

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.47.2024.RB
3098551.12177960.9884224
Warszawa, 21-04-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Panów Posłów Grzegorza Brauna, Włodzimierza Skalika oraz Krysztofa Tuduja w sprawie wstrzymania trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, K10INT1992, przedstawiam poniższe informacje.

- 1. Jak kwestie merytoryczne tłumaczą doprowadzenie do utraty dochodów Skarbu Państwa przez wstrzymanie gospodarki leśnej? Proszę o podanie przedstawienie oceny skutków regulacji. Czy niniejsza ocena skutków regulacji była konsultowana z Ministrem Finansów?*

Pragnę zaznaczyć, że przedmiotowe pytanie odnosi się do polecenia Minister Klimatu i Środowiska z dnia 8 stycznia 2024 r. wstrzymania/ograniczenia pozyskiwania drewna w lasach znajdujących się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na najcenniejszych społecznie i przyrodniczo obszarach wskazanych w załączniku. Polecenie ma charakter pilotażowy. Pilność jego wydania wynikała m.in. z ryzyka bezpowrotnej utraty wartości przyrodniczej wskutek wyrębu na terenach, na których planowane jest ustanowienie form ochrony przyrody. Dbłość o dziedzictwo przyrodnicze polskich lasów, mające też niewątpliwie wielkie znaczenie kulturowe, powinno spotkać się ze zrozumieniem Panów Posłów.

Uprzejmie wyjaśniam, że uchwała Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) nie nakłada obowiązku dokonania oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, spowodowanych wydaniem polecenia ministra, o którym mowa w art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1188, z późn. zm.).

Nadto nadmienić wypada, że wydane polecenie nie doprowadziło do żadnych strat finansowych po stronie Lasów Państwowych, które zarówno w roku 2024, jak i zgodnie z planem w roku 2025 r. wypracują znaczące zyski, przekładające się na uiszczane podatki.

Końcowo pragnę zaznaczyć, że – wbrew założeniu wyrażonym w pytaniu – nie doszło do wstrzymania gospodarki leśnej. Podkreślić należy, że zastosowane przez Panów Posłów

uproszczenie sprowadzające gospodarkę leśną do pozyskania drewna jest nieuprawnione i szkodliwe dla wizerunku leśników, którzy dbają o las wykonując wiele czynności niezwiązanych z pozyskaniem drewna określanym społecznie mianem „wycinki”. Gospodarka leśna obejmuje wszak niezwykle ważne zabiegi związane m.in. z pielęgnacją drzewostanów czy hodowlą lasów.

2. *Proszę o przedstawienie szczegółowego planu gospodarczego dla sektora drzewnego, któremu grozi zniszczenie, co w konsekwencji doprowadzi do zwiększenia bezrobocia na terenach wiejskich na których nie ma perspektyw na rozwój innych branż. Czy plan ten był konsultowany z Ministerstwem Rozwoju Gospodarki i Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.*

W związku pojawiającymi się problemami w zakresie realizacji polecenia z dnia 8 stycznia br. wypracowano dodatkowe wytyczne, które wskazują, że ww. polecenie dotyczy wyłącznie wstrzymania działań z zakresu pozyskania drewna.

Wytyczne zostały przekazane Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych, który odpowiada za praktyczne wdrożenie polecenia. W tej kwestii przedstawiciele Ministerstwa Klimatu i Środowiska ściśle współpracują z przedstawicielami Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. W ramach tej współpracy wyjaśniane są wszelkie niepewności techniczne. Ponadto, jeżeli zaistnieje taka potrzeba, zaproponowane działania zostaną usystematyzowane na kolejnym etapie.

Oprócz pozyskania drewna na wszystkich pozycjach można prowadzić wszystkie prace, które nie wiążą się z pozyskaniem drewna, a służą w szczególności:

- hodowli lasu,
- ochronie przyrody,
- ochronie lasu i ochronie przeciwpożarowej,
- realizacji gospodarki łowieckiej,
- realizacji zadań z zakresu turystyki oraz utrzymania obiektów infrastruktury turystycznej i kontynuacji rozpoczętych inwestycji.

W szczególności polecenie z dnia 8 stycznia 2024 r. roku nie wprowadza ograniczeń dotyczących:

- użytkowania dróg, prowadzenia gospodarki łąkowo-rolnej, dzierżaw gruntu na cele rolnicze, wystawiania pasiek, w tym na gruntach leśnych,
- realizacji remontów, napraw, utrzymania drożności istniejących rowów, jak również realizacji inwestycji w infrastrukturę istniejących dróg i szlaków, które są niezbędne do przemieszczania się ludności, transportu surowca drzewnego, ochrony przeciwpożarowej, zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz wykonywania przez uprawnione organy Państwa wszelkich działań wynikających z obowiązków tychże organów, a które przebiegają przez tereny wyłączone z użytkowania lub o ograniczonym użytkowaniu,
- kontynuacji zadań obligatoryjnych i fakultatywnych wynikających z planów zadań ochronnych (PZO) dla obszarów Natura 2000 (np. koszenie, wypas, itp.), z wyjątkiem zadań skutkujących pozyskaniem drewna,

- utrzymywania infrastruktury krytycznej (gazociągi, rurociągi itp.), linii energetycznych, utrzymania pasa granicznego w stanie bez drzew, dopuszczenie dotyczy również przekazywania terenów pod zaplanowane inwestycje celu publicznego,
- przemieszczania surowca z pozycji nieobjętych ograniczeniem przez drogi i szlaki operacyjne przebiegające przez powierzchnie wyłączone z użytkowania lub o ograniczonym użytkowaniu, jak również realizacji zrywki i wprowadzenia do ewidencji pozyskanego drewna, w przypadku, gdy na powierzchniach wyłączonych z użytkowania znajduje się surowiec drzewny pozyskany przed dniem 8 stycznia 2024 r.

Możliwe są również niezbędne prace służące zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony życia, zdrowia i mienia, prace związane z utrzymaniem pasa drogi granicznej, jak również niezbędne prace związane z monitoringiem i prognozowaniem zagrożeń dla drzewostanów, także gdy metodyka wymaga ścinania drzew próbnych, pod warunkiem przekazania następczej informacji o takich przypadkach z zachowaniem drogi służbowej. W takich przypadkach należy pozostawić biomasę na gruncie do naturalnej mineralizacji.

W razie ujawnienia pilnych okoliczności, które wymagałyby odstępstwa od polecenia, Ministerstwo Klimatu i Środowiska skierowało prośbę do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych o przekazywanie odpowiedniej informacji wraz z opisem sytuacji, propozycją rozwiązania i uzasadnieniem, z zachowaniem drogi służbowej. Wyjaśniam również, że w uzasadnionych sytuacjach istnieje możliwość modyfikacji ograniczeń. Podstawą do odstępstwa są w szczególności zidentyfikowane w terenie potrzeby ochrony lasu, ochrony przyrody, jak również trwające projekty inwestycyjne.

Ponadto, w przypadku Nadleśnictwa Bircza wyjaśniono wprost, że w Nadleśnictwie (w strefie objętej moratorium o powierzchni 4 004,05 ha) nie ma przeciwwskazań dla prowadzenia gospodarki leśnej, włącznie z pozyskaniem drewna, pod warunkiem prowadzenia prac w sposób niezagrażający funkcjom wodo- i glebochronnym, tj. wdrożenia zaproponowanych modyfikacji sposobu prowadzenia prac odnoszących się do całej strefy oraz poszczególnych zabiegów.

Ograniczenia dotyczące sposobu użytkowania rębego (np. odnoszące się do dopuszczalnych rębni) nie ograniczają stosowania innych zabiegów. W przypadku wszystkich pozycji objętych poleceniem z dnia 8 stycznia 2024 roku, dla których wprowadzono ograniczenia dotyczące użytkowania rębego, nie ma przeciwwskazań dla prowadzenia innych zabiegów, w tym trzebieży i czyszczeń.

Należy mieć na uwadze, że współpraca pomiędzy Lasami Państwowymi a pracownikami zakładów usług leśnych jest procesem ciągłym. Podjęte działania w sposób znaczący usprawniły zarządzanie w zakresie realizacji moratorium z jednoczesnym minimalizowaniem skutków dla pracowników leśnych.

Należy wskazać, że 23 stycznia br. Minister Klimatu i Środowiska spotkała się z przedstawicielami przemysłu drzewnego. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju i Technologii, z wiceministrem Waldemarem Sługockim oraz członkowie stowarzyszeń Papierników Polskich, Producentów Płyt Drewnopochodnych, Przemysłu Tartaczego, Polskiej Izby Gospodarczej Przemysłu Drzewnego, Związku Polskie

Okna i Drzwi, Ogólnopolskiego Związku Pracodawców Przemysłu Drzewnego, Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Producentów Mebli, Polskiego Komitetu Narodowego EPAL oraz firmy Stelmet, a także zastępca Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Było to pierwsze spotkanie, na którym goście zakomunikowali potrzeby przemysłu drzewnego.

W dniu 15 marca 2024 r. Pani Minister Paulina Henning-Kłoska ogłosiła „Pakiet dla przemysłu drzewnego”, który obejmuje:

- zwiększenie procenta puli drewna przeznaczonej dla stałych, sprawdzonych klientów;
- większe premiowanie intensywności przerobu drewna przy sprzedaży – im bardziej korzystne dla gospodarki, zaawansowane (głębsze) wykorzystanie drewna, tym większa premia;
- oferowanie produktu drzewnego dostosowanego do potrzeb polskich nabywców, a nie zagranicznych np. z dalekiego wschodu;
- proklimatyczną lokalność – premię dla kupców przerabiających drewno bliżej miejsca pozyskania, aby uniknąć zbędnie generującego CO₂ nieracjonalnego transportu drewna,
- eliminację nieuczciwych kupujących przez efektywną kontrolę rzeczywistego sposobu i miejsca przerobu drewna. Przedsiębiorcy unikający kontroli nie otrzymają punktów;
- eliminację zjawiska sztucznego popytu na drewno;
- większą stabilność i pewniejszą przyszłość, łatwiejsze planowanie – wprowadzenie opcji półrocznej umowy na zakup drewna;
- transparentność sprzedaży drewna – pełna jawność nabywców i wartości umów, w tym deklaracji przerobu;
- uwolnienie dla przemysłu drewna pełnowartościowego, grubego, które dziś jest używane w energetyce. Zdefiniowanie kategorii drewna energetycznego.

Końcowo pragnę dodać, że dane otrzymywane przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w żadnym wypadku nie dają podstaw do twierdzenia, aby sektorowi drzewnemu groziło „zniszczenie”, jak określili to Panowie Posłowie. Polecenie Ministra Klimatu i Środowiska zasadniczo nie spowodowało również wzrostu bezrobocia – wciąż we wskazanym sektorze są poszukiwani pracownicy do pracy. Jednocześnie otwiera ono szansę do zwiększenia popytu na usługi zakładów usług leśnych niezwiązanych z pozyskaniem drewna, jak też na rozwój sektora turystycznego, którego przedstawiciele wyrazili zadowolenie z wprowadzonego moratorium, w tym na forum sejmowej Komisji Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Powinno być przedmiotem konsensusu, że nie można trwonić dziedzictwa przyrodniczego polskich lasów dla chwilowych zysków.

- 3. Proszę o informację jak Pani Minister planuje pokryć zwiększone koszty związane z ochroną przeciwpożarową na powierzchniach leśnych wyłączonych z gospodarki leśnej, przy jednoczesnym znacznym zmniejszeniu dochodów Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych.*

Uprzejmie wyjaśniam, że Lasy Państwowe realizują ochronę przeciwpożarową w sposób kompleksowy i dostosowany do stopnia zagrożenia pożarowego lasu.

Lasy Państwowe realizują swoje zadania na zasadzie samofinansowania. W ramach tej zasady Lasy Państwowe mogą ubiegać się o różne granty i dofinansowania. Dla przykładu w latach 2016-2021 Lasy Państwowe realizowały projekt „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów”, którego celem było zmniejszenie negatywnych skutków wywoływanych przez pożary w lasach oraz sprawne lokalizowanie źródła zagrożenia i minimalizowanie strat, a w dalszej perspektywie – zmniejszenie średniej powierzchni pożarów i rozszerzenie obserwacji obszarów leśnych, szczególnie w nadleśnictwach zakwalifikowanych do I kategorii zagrożenia pożarowego. Kwota przyznanych wydatków kwalifikowalnych wynosiła 4 541 429 zł, kwota dofinansowania z funduszy europejskich wynosi 85%.

Powtórzyć pragnę, że polecenie Minister Klimatu i Środowiska nie wpłynęło istotnie na sytuację finansową PGL Lasy Państwowe. Jednostka ta przy pokryciu wszystkich wydatków na przeciwdziałanie zagrożeniu pożarowemu wypracuje zarówno w roku bieżącym, jak i planowo w roku przyszłym zysk.

4. *W kontekście utrzymującej się inflacji, problemów gospodarczych związanych z wojną na Ukrainie i potrzebą zwiększenia potencjału militarnego i gospodarczego, proszę o wyjaśnienie przyczyn osłabiania państwa polskiego przez wydanie decyzji sprzecznych z polską racją stanu, doprowadzających do szeroko pojętych strat gospodarczych, w tym strat na rzecz Skarbu Państwa.*

Jak już wskazano w odpowiedzi na pkt 2, dnia 15 marca br. Pani Minister Paulina Hennig-Kloska ogłosiła „Pakiet dla przemysłu drzewnego”, który został wyżej szczegółowo przedstawiony. Pani Minister wskazała, że realizacja powyższego pakietu spowoduje ograniczenie eksportu nieprzetworzonego drewna poza nasz kraj, a tym samym rozwiąże wiele strukturalnych problemów. Realizacja „Pakietu” zapewni dobrą kondycję sektora drzewnego.

Nie jest przy tym jasne, które decyzje Panowie Posłowie mają na myśli we wskazanym pytaniu. Polecenie Minister Klimatu i Środowiska z dnia 8 stycznia 2024 r. nie należy bowiem do kategorii decyzji sprzecznych z polską racją stanu. Bezspornym powinno być, że to ochrona dziedzictwa przyrodniczego, ochrona funkcji społecznej lasów służących polskiemu społeczeństwu jest polską racją stanu. Ojczyznotwórczą funkcję przyrody wielokrotnie podkreślano w literaturze – uwadze Panów Posłów powierzyć można przykładowo wiersz Antoniego Słonimskiego „Polska”. Rekapitulując, wydane polecenie przez Minister Klimatu i Środowiska oraz dalsze działania na rzecz zrównoważenia gospodarki leśnej są realizacją polskiej racji stanu.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów